

З любов'ю до людей і старожитностей

68

У Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури відбулася виставка ікон та рушників із приватної колекції.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА,
Ольга ПРОКОПЧУК (фото)

Експонати прийшли до нас із XIX – початку XX століття. А на академічні стіни потрапили із зібрання Володимира Недяка, збирача старовини, видавця та великого ентузіаста. Кілька років тому Володимир Володимирович отримав Шевченківську премію за унікальне видання «Україна – козацька держава»: розкішно ілюстрований фоліант містить плоди багаторічних досліджень і важить близько десяти кілограмів. (Свого часу журнал «Віче» розповідав про це.)

– На своїй батьківщині, у селі Вереміївка Чорнобаївського району Черкащини, Володимир Володимирович будує приватний історико-етнографічний музей «Козацькі землі України». Такого в державі ще не було! – розповідає Олександр Прядко, завідувач фондів музею.

– Та про це трохи пізніше.

Експонати, що їх бачимо, народилися в різних регіонах України. Ікони (їх на виставці 91) близькі до народного примітивізму, створені непрофесійними художниками.

Алла Журба, директор з наукової роботи приватного музею, на запитання про масштаби зібрання каже ось що:

– Описано близько 11 тисяч експонатів. Усі вони – оригінали, які належать до різних груп зберігання: рушники, скатертини, ікони на полотні та на дереві, культові речі, хрести, свічки, кераміка тощо.

А яка категорія предметів найулюбленіша?

– Власник музею захоплюється рукописними старовинними книжками, культовими речами, іконами, – продовжує Алла Сергіївна. – Я тяжію до рушників. І була дуже рада, що народилася ця виставка. А ініціатором, звичайно, був Володимир Володимирович... Така експозиція дуже корисна студентам. Вони замальовують деталі,

фотографують, занурюються у витоки творів. І це чудово. Адже ідея виставки просвітницька. Треба, щоб українці не забували минуле, цікавилися теперішнім і думали про майбутнє.

Виходить, та сама ідея, лише в розгорнутому варіанті втілюється у вереміївському історико-етнографічному комплексі. Як засвідчили нові знайомі «Віча», це буде неповторний, живий музей. Його генеральний директор сам створив ескізи будівель. Заручився професійною підтримкою архітекторів. По різних кутках країни відшукав ремісників, будівельників. А замислив Володимир Недяк звести хутір із 15 дворів, ніби бачений в історичному фільмі. Щоб були там кургани, вітряки. Проте все-таки не кіношній хутір, а живий! Там оселяться сім'ї, котрі дотримуватимуться старовинних звичаїв. Територією розгулюватимуть свійські тварини, зокрема воли. Кілька волів директор привіз із Гуляйпільського району Запоріжжя. Подейкують, він навіть урятував одного з рогатих від страти на бійні... Туристи ознайомлюватимуться з побутом пращурів просто на практиці, із так званим ефектом присутності. Хоче, приміром, хтось випробувати старовинний млин – будь ласка. Сам засипає зерно, меле, може й пироги потім напекти. Неподальк хутора розквітне Вереміївська січ із куреннями, мурами, церквами. Згодом комплекс може стати справжньою туристичною Меккою.

На завершення екскурсійної лекції Алла Журба резюмує:

– Ці експонати переживуть нас. Вони радуватимуть і майбутні покоління. Бо це та духовна культура, без якої продовження історії й окремої родини, й усього народу не можливе.

Додаток журналу **Віче**

Володимир НЕДЯК, нащадок давнього козацького роду, народився в козацько-чумацькому селі (колись – містечку) Вереміївці Черкаської області, на березі Дніпра. З дитинства захопився героїчною минувиною України. Перші колекції кераміки та старовинних монет почав збирати в сім років. До закінчення середньої школи створив хатній краєзнавчий музей.

За покликанням Володимир Недяк – художник та історик-дослідник, колекціонер старожитностей. Засновник приватного історико-етнографічного музею «Козацькі землі України», власник найдавнішого (з 1988 року) в Україні приватного видавництва та кількох арт-галерей. Лауреат Шевченківської премії за масштабне видання «Україна – козацька держава» (2006).